

HRVATSKI

Godina XIX, broj 31

30. srpnja 2009.

cijena 100 Ft

Foto: Tímea Horvat

PETNO festival
s Vladom Kalemberom

Komentar

PETNO-špica s Vladom Kalemberom

Vlado Kalember je u svoju dob bio, a s tim znamda neću prikladati nikakovu tajnu, naša ljubav, naš idealni muž po izgledu. Dibokim, premuknutim glasom trapio je bojsek niz ljet ženska srca još na čelu popularnoga benda Srebrna krila. Sve moje gimnazijske knjige su bile prepoznatljive po imenu toga benda, a i Vlada Kalembera. „Kad smo bili mladi mi” u probnoj prostoriji petrovskog sastava Riva smo jednostavno glave izgubile na jačke *Šesnaest godina, Zakuni se, ljubavi, Nek živi ljubav, Ana* – to je bila naša glazbena dika osamdesetih. Basist petrovskog benda Andraš Škrapić (Cološ) čestokrat je znao reći: „Vi već nigdir nećete biti kad će Vlado još vik jačiti.” Njegova popularnost u dijaspori ništ ni manja od onih dobrih starih vrimen. Još kot mlada novinarka županijskoga lista Vasvármegye uputila sam se s gradišćanskimi obožavateljima 1990. ljeta u Sloveniju na njegov koncert. U Turnišću nas je primila vist da je godina sve oprala i da iz koncerta ne bude ništ. Suprot toga ja sam napravila vjerojatno najduđli intervju svojega žitka s Vladom Kalemberom, koji je durao blizu dvi ure. Potom sam pak glavnoga urednika otirala u ludilo kad mi nije htio objaviti intervju u tri nastavki.

Sve mi je to došlo napamet kad sam zagledala živu legendu na dvoru petrovskog kulturnoga doma u okviru PETNO-festivala, i istina je da smo se u minulim ljetima na mnogi mjesta imali priliku s njim najti u gradišćanski seli u Austriji, Sambotelu, Sumartonu, ali skoro nek po 20 ljet smo doživili da je Vlado Kalember došao i u naše selo koncertirati. Nismo se razočarali iako je njegov nastup pod vedrim nebom zničila godina, uprav tako kot u dalekoj prošlosti u Turnišću, na pozornici našega kulturnoga doma Vlado i njegov bend je zablistao na prvoj PETNO-noći. Tako nam je zakurio diktirajući brzi tempo da smo se skoro rastalili u preljubljeni melodija, a i od nutarne vrućine i omarnosti. Človik se je nek čudio, kad je to bilo kad smo zadnji put čuli njegove pjesme, a sad je nek prvu rečenicu otpjevao, a publika je za njim šartala s točnim znanjem tekstov. Retro-parti s Vladom Kalemberom nije bio samo jako dobro poiskan, nek po tvrdnji mnogih tako je dobro uspio da u projuću PETNO ljetima ovo gostovanje hrvatskoga pjevača prez sumlje bi morali nazvati i vrhuncem.

-Tiho-

Ove pasje vrućine, kaže narodna izreka. Vrućina se sredinom prošloga tjedna popela i do 40 stupnjeva i podsjetila nas još jednom kako smo bespomoćni prema prirodi. Podsjećaju nas na to i poplave, cunamiji, potresi, hladnoće. Ako nismo u godinama i nemamo visoki tlak, mislimo kako je

ipak najlakše podnijeti baš vrućinu pogotovo u obližnjemu moru ili rijeci, jezeru, bazenu ili hladu nekog drveta zelenog lišća. Ako imamo i klimu ugrađenu u svojoj sobi, stanu, onda smo tek našli najbolje rješenje. Ali što ćemo uraditi ako u velikim gradovima, s milijunskim stanovništvom svi stanovi budu u bijegu od velikih vrućina i ugrade klimu. Kažu klimatolozi kako tada nećemo moći izlaziti na ulice jer će one biti prevruće od zraka iz aparata za hlađenje, a potrošnja električne energije drastično će porasti. Već danas njezina je potrošnja ljeti veća nego zimi. Čovjek sve teže nalazi izlaze i sve je manja njegova svijest o vlastitoj odgovornosti stanja planeata na kojem živi.

Forinta je u drugoj polovici prošloga tjedna ojačala naspram eura. Vlada premijera Bajnaia navršila je sto dana. U ovo vruće ljeto kada se na polju manjinske politike jedva nešto zbiva, bivši manjinski ombudsman Jenő Kaltenbach u svojoj izjavi za izvještajnu agenciju MTI podsjetio je još jednom da je ona tek „ukras” države. Kaltenbach je kazao ono što dobro znamo. Dok pravne deklaracije, regionalne karte, izvješća i manjinski „kalauz”, Kisebbségi Hírlevél,

manjinski mediji, nedorasli zadaći bez slobode medija i njihove nezavisnosti, kazuju kako je sve kod nas med i mlijeko, stvarnost je milijama udaljena od njih. Tipičan primjer teške manjinske stvarnosti jest upravo stanje na polju uporabe materinskoga manjinskog jezika. Danas smo svjedoci

toga, kada govorimo o uporabi materinskoga jezika kroz pisani tisak na materinskom jeziku kako je sve važnije od njega. Njegovo neriješeno pitanje povlači se po državnim uredima i zakladama, matična domovina ga ne prepoznaje kao prioritetan projekt, a manjinska politička elita ne vidi njegovu važnost u očuvanju nacionalnog identiteta. Vidi ga tek kao brojku u forintama. Manjinski zakon kazuje kako se manjinskim jezikom bilo tko i bilo gdje može koristiti. Bilo tko i bilo gdje. Široki je to pojam koji u prvom redu ne ostvaruju pripadnici manjine ni onda kada bi to mogli lako učiniti (uzmimo u obzir tek ustanove manjina). A da ne govorimo o priredbama, taborima, manifestacijama, gdje se jedva govori materinskim jezikom. Što je važnije, masovnost ili kvaliteta? Zakonodavac je donio normu, ali je propustio donijeti i osigurati izvedbene mehanizme za njezino ostvarivanje, kazuje ovih vrućih ljetnih dana Kaltenbach. Dok se krug pripadnosti manjini ne riješi na način moderne pravne države, kazuje Kaltenbach, manjinsko pitanje bit će tek u funkciji „izloga”, kao i dosada.

Branka Pavić Blažetin

ZAGREB – Hrvatska slavi Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, sjećajući se 5. kolovoza 1995. kada je u akciji Oluja oslobođen grad Knin, središte srpske pobune od početka 90-ih. Akcijom Oluja oslobođeno je oko 11 tisuća četvornih kilometara okupiranog područja, a oslobađanje Knina bila je kruna akcije. Akcija je počela u petak, 4. kolovoza, u pet sati. Građanima srpske nacionalnosti s okupiranih područja Knina, Gračaca, Lapca, Korenice, Slunja, Gline, Dvora i Petrinje porukom se obratio tadašnji predsjednik države dr. Franjo Tuđman, pozvavši ih da ostanu u svojim kućama. U ranim večernjim satima 4. kolovoza javnost je upoznata s time da akcija teče prema planu. Te večeri Hrvatska vojska i policija oslobodile su Sveti Rok, svega su nekoliko kilometara od Knina koji je u okruženju, kao i više gradova na okupiranim područjima. U subotu, 5. kolovoza, točno u podne na kninskoj se tvrđavi zavijorila dvadesetmetarska hrvatska zastava. Hrvatska vojska i policija oslobodile su i Gračac, Lovinac, Benkovac, Kijevo, Vrliku, Primišlje kraj Slunja te više prometnica. Oslobođena je i Dubica te su hrvatske snage došle na međunarodno priznatu granicu Hrvatske i BiH. U nedjelju, 6. kolovoza, stigle su vijesti o oslobađanju Plaškog, Ličkog Osika i Vrhovina, Obrovca, Korenice, Slunja, Plitvica... Dan kasnije, 7. kolovoza, tadašnji ministar obrane Gojko Šušak objavio je da je, nakon 84 sata, akcija Oluja u bivšim sektorima sjever i jug završena.

Aktualno

Santovo–Petrijevci Nastavak prijateljske suradnje kroz razne susrete

Prikaz starinske žetve, koju su prikazali članovi KUU „Nikola Šubić Zrinski”, svake godine privlači pozornost

Osmočlano izaslanstvo santovačkih Hrvata, predvođeno članovima Hrvatske samouprave, u nedjelju, 12. srpnja, boravilo je u Hrvatskoj, na tradicionalnim Žetvenim svečanostima u prijateljskom naselju Petrijevcima. Bio je to prvi službeni susret predstavnika dvaju naselja nakon što su 17. svibnja u Hrvatskoj, pa i Petrijevcima održani lokalni izbori. Na prvim neposrednim izborima za načelnika je ponovno izabran Ivo Zelić, koji je na toj dužnosti od samih početaka, već 16 godina, koliko su stare gotovo i Žetvene svečanosti. Trodnevni kulturno-zabavni program i ove je godine završnoga dana uveličan mimohodom izvornih folklornih skupina, te tradicionalnim prikazom starinske žetve koju su izveli članovi Kulturno-umjetničke udruge „Nikola Šubić Zrinski”. Žetva je proširena i novim sadržajem, pa je tako prvi put prikazan i rad na vršilici. Premda Santovci ove godine nisu sudjelovali u kulturnom programu, bačke šokačke Hrvate predstavljala je Ženska pjevačka skupina KUD-a Hrvata „Bodrog” iz vojvodanskoga Bačkog Monoštora. Nakon što su jesenas članovi seoskog vijeća na čelu sa santovačkim načelnikom Józsefom Feiglom prvi put boravili u Petrijevcima, čime je uspostavljena suradnja i na razini dvaju naselja, u petak, 17. srpnja, upriličen je uzvratni susret u Santovu. Izaslanstvo Petrijevčana, u kojemu su uz čelnike Općine bili djelatnici načelničkog ureda te pred-

stavnici raznih udruga i poduzetnici, Santovci su upoznali sa životom višenacionalnog naselja, pokazali im neke od važnijih gospodarskih objekata, kulturno-turističke znamenitosti, graničnu ispostavu, a posjetili su i veliki čelični Gospin kip na santovačkoj Vodici. Susret je nastavljen posjetom etnografskoj i lovačkoj izložbi postavljenoj u zgradi malog i velikog dvorca na Karapandži, te zatim zajedničkom večerom. Iako konkretno nije bilo riječi o podizanju suradnje, koja od 1996. postoji između Općine Petrijevci i santovačke Hrvatske samouprave, na razinu dvaju naselja, obostrano je izražena želja za nastavkom postojeće suradnje. Treba naglasiti da suradnja na razini dvaju naselja praktično već postoji jer od samih početaka uspješno se surađuje na povezivanju športskih (rukomet, nogomet), kulturnih (KUD-ovi) i drugih udruga (lovačke udruge), župnih zajednica, obrazovnih ustanova (dvije škole). Tako će muška i ženska rukometna ekipa iz Petrijevaca već treći put sudjelovati na Međunarodnome rukometnom turniru na tromedi u Santovu, koji će se u organizaciji Športske udruge „Bačka” ove godine prirediti 8. kolovoza, a u planu je i uzvratni susret u Petrijevcima potkraj kolovoza ili početkom rujna ove godine. U okviru susreta prijateljskih naselja, sredinom rujna u Santovu će gostovati KUU „Nikola Šubić Zrinski” iz Petrijevaca.

S. B.

BUDIMPEŠTA – Od 19. do 22. srpnja u Mađarskoj je boravio ministar samoupravljanja Kosova Sadri Ferati kako bi se upoznao s iskustvima samoupravnog sustava i samoupravnog sustava manjina u Republici Mađarskoj. Četveročlano izaslanstvo s Kosova posredstvom Ureda premijera i Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj između ostaloga posjetio je 21. srpnja Ured HDS-a, gdje ih je primio predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp sa svojim suradnicima. On ih je upoznao s radom i djelatnošću HDS-a te ciljevima, planovima i ustrojstvom samoupravljanja Hrvata u Mađarskoj. Sastanku je nazočio i Martin Ispanović sa strane Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine Ureda premijera.

ZAGREB – Prema prijedlogu Vlade Republike Hrvatske, Upravni odbor Hrvatske matice iseljenika imenovao je u četvrtak, 16. srpnja, Katarinu Fuček ravnateljicom HMI-a. Ona je već bila na čelu HMI-a, i to u od travnja 2006. do siječnja 2008, pa se njezin dolazak može smatrati i povratkom na staro radno mjesto. Dosadašnja ravnateljica Danira Bilić, koja je godinu i pol vodila HMI, vraća se na prijašnju dužnost u Hrvatskom olimpijskom odboru. I sastav Upravnog odbora HMI-a doživio je određene promjene. Novim predsjednikom Upravnog odbora postao je dr. Ivan Bagarić, saborski zastupnik i predsjednik saborskog Odbora za Hrvate izvan Hrvatske, a novim članom Odbora imenovan je i Hrvoje Salopek, glavni urednik mjesečnika HMI-a Matica.

BALATONFENYVES – Učenici pečuško-ga Hrvatskog školskog centra Miroslava Krležu, njih 50, i učenici iz Osijeka, njih također 50, i ove će godine od 28. do 4. kolovoza zajednički ljetovati u Balatonfenyvesu. Za vrijeme njihova boravka predviđeni su športski programi, razna natjecanja, vožnja brodićem, razni izleti i kupanje. Učenike će pratiti nastavnici iz Osijeka i Pečuha. Iz Pečuha nastavnici: Rita Magyar, Akoš Kolar, Zsanett Vörös i Gábor Surányi.

ČAVOLJ – Godišnjica muzeja. Čavoljski zavičajni muzej ove godine slavi 45. godišnjicu svoga postojanja – obavijestio nas je utemeljitelj muzeja i do danas njegov voditelj dr. Mišo Mandić. Kako nam reče, ta je obljetnica svečano obilježena u okviru završne školske svečanosti 16. lipnja ove godine, a nakon njegova prigodnog predavanja s naslovom Čavoljski muzej četrdeset i pet godina zajedno su posjetili muzej i obišli izložbu. Za Dan sela, koji je održan 3-5. srpnja, priredena je i jedna prigodna izložba.

KAŠAD – U organizaciji Hrvatske samouprave sela Kašada, kako je Hrvatski glasnik izvijestila njezina predsjednica Zorica Gavaler, u tom se selu 8. kolovoza priređuje Šokački dan. Program Dana počinje u 17 sati, i to folklornim programom na dvorištu mjesnoga doma kulture. U programu sudjeluju: KUD Šokačke čitaonice iz Mohača; Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja, KUD Ladislava Matuška iz Kuginja, Tamburaški sastav Šokadija iz Mohača, KUD Baranja iz Pečuha, KUD Sijač iz Hrvatske. Nakon programa, s početkom u 19 sati, počinje Šokački bal s vršendskim Orkestrom Orašje.

MARTINCI – Odlukom pečuskog biskupa Mihálya Mayera, iz Martinačke župe nakon šest godina premješten je u Mohač u župnu crkvu Svetoga Antuna svećenik Norbert Nagy. Na njegovo mjesto od 15. srpnja došao je Augustin Darnai, svećenik iz mohačke crkve Svetog Antuna. Obojica svećenika znaju i hrvatski, pa su u svojoj dosadašnjoj službi i služili mise na hrvatskom jeziku. Velečasni Darnai u Mohaču u dogovoru s tamošnjom hrvatskom zajednicom, a velečasni Nagy u Martincima i podravskim hrvatskim selima koja su mu pripadala. Kako saznajemo, vlč. Darnai već je imao nedjeljnu misu u martinačkoj crkvi, koju je služio na hrvatskom jeziku.

HARKANJ, ŠIKLOŠ, VILJAN – Ovogodišnji, V. Festival ispod Tenkesa održat će se i ove godine u Šiklošu, Harkanju i Viljanu od 31. srpnja do 9. kolovoza. Prvog dana Festivala na harkanjskom šetalištu Zsigmondy priredit će se Hrvatski dan. Na otvorenoj pozornici nastupit će Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata, KUD Martinci iz Martinaca, martinački Ženski pjevački zbor Korjeni i erčinski KUD Zorica. Nakon folklornog programa slijedi Hrvatski bal uz Orkestar Podravku.

UMOK – Kako nas je informirao Ivan Sallmer, donedavni peljač i utemeljitelj tamburaškoga sastava Kajkavci u dotičnom selu, predstavljanje najnovijega nosača zvuka 26. julija, u nedilju, nije održano pokidob cedejke zbog tehničkih uzrokov kasnu. Zato će svirači na vlašćem 10-ljetnom jubileju predstaviti ov glazbeni produkt pod naslovom „Kajkavci – 10 Zlatnih godina”, 21. augustuša, u petak.

HRVATSKI ŽIDAN – Pokidob 18. julija, u subotu, u okviru Seoskoga dana zbog nevrimenta nije održano ognjogasno naticanje Répce, organizatori ta fajbegarski susret predviđaju 1. augustuša, u subotu, početo od 15 uri. Nadalje čekaju naticatelje iz Unde, Hrvatskoga Židana, Beje, Prisike, Višije, Sajnje, Žire i Čeprega.

Hrvatska večer u Martincima

*Kristina Gregeš Pandur
i Levente Varnai*

Za Martinčane nikada nije dovoljno hrvatskih okupljanja oko hrvatskih sadržaja, pjesme i plesa. A kako bi i bilo kada su i danas, unatoč nesmiljenoj asimilaciji, Martinci još uvijek naša hrvatska oaza u Podravini, a njihovu zelenilu uvelike pridonosi i martinačka dvojezična škola koju pohada domalo stotinjak učenika. Stanovništvo iznad devedeset posto i danas, unatoč velikom odlivu mladih u obližnje gradove, čine Hrvati. U selu djeluje i aktivna Hrvatska samouprava na čelu s Đurđom Sigečan.

Tako je ona i ove godine, 11. srpnja, organizirala već tradicionalno godišnje Hrvatsko večer. Podravsko Hrvatsko večer, kako su ga nazvali organizatori, okupilo je velik broj sudionika i gledatelja u mjesnoj športskoj dvorani. Svečanosti hrvatskog druženja prethodila je sveta misa u mjesnoj crkvi na hrvatskom jeziku. Svečanosti je nazočila i generalna konzulica Generalnog konzulata

Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov te zamjenik predsjednika HDS-a Đuso Dudaš. Okupljene je prigodnim govorom pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave Martinaca Đurđa Sigečan i predsjednik KUD-a „Martinci” Levente Varnai. Program su otvorili domaćini KUD „Martinci” koreografijom slavonskih plesova. U kulturno-umjetničkom programu koji je uslijedio, sudjelovali su KUD „Podravina” iz Barče, KUD „Seljačka sloga” iz Špišić Bukovice te domaćini, Kulturno-umjetničko društvo „Martinci” i Ženski pjevački zbor „Korjeni” uz glazbenu pratnju Orkestra „Podravka”.

Svirali su se i pjevali napjevi iz podravskegoga kraja, ali i iz cijele Baranje, ukratko s „obje strane rijeke Drave”. U nastavku večeri nazočne su zabavljali česti gosti Martinčana, poznati Gašo bend iz Virovitice.

bpb

Baka i unuka

Sastanak najsel u okviru PETNO-festivala

Prvi vikend miseca julija jur tradicionalno pripada PETNO-festivalu, dvodnevnoj velikoj manifestaciji Hrvatsko-kulturnoga društva Gradišće u Petrovom Selu. Ovput PETNO je proslavio svoj mali peti jubilej jer čez toliko ljet ovde su se našli različiti muzički stili, od folkloru sve do zabavne, pop, rok glazbe ter i velika imena s hrvatske estrade. Uza to u minulni ljeti ovde su dobili mogućnost za predstavljjanje i prve nastupe najnoviji bendi zabavne muzike Gradišća, tako je to bilo i ovput s takozvanim Gibonni Cover bendom. Ovoljetošnja priredba je imala i već vrhuncev, početo sa sastankom najsel u Ugarskoj. Ovu nagradu od Hrvatske matice iseljenika za opstanak hrvatstva i za većstoljetno očuvanje hrvatskoga jezika su dovidob dobili: Martinci 1997. ljeta, zatim dvi ljeti kasnije Petrovo Selo, 2003. ljeta Sumarton, a 2006. ljeta Kukinj. Za lanjskim spravišćem u Sumartonu pak u Zagrebu, najselu su bila pozvana u Gradišće da se u puno opuštenijoj atmosferi predstavljaju najprlje na izložbi u kulturnom domu. U velikoj dvorani je Čaba Horvath, predsjednik petroviske Hrvatske manjinske samouprave pozdravio ne samo goste nek i samu ideju da se konačno povežu i pobljiže upoznaju takozvana najselu u Ugarskoj. Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, takaj nije mogao skriti svoje veselje, a ni svoj kritični glas: – *Nadimak najselo znači nešto bolje od drugoga, ljepše od drugoga, malo življe od drugoga, i sad je meni neobično drago da ova sela koja su tu titulu dobila da se ovdje susreću. Hrvatska matica iseljenika odonda puno se i ne briga za ova sela, za što mi je jako žao, kao i za to što upravo njihovi predstavnici današnjega dana nisu ovdje, a bilo bi red, bez obzira da li će najselu biti još ili neće. Mislim da bi još nekoliko naselja u Mađarskoj zaslužilo da dobiju ovu titulu. Međutim u Podravini, Baranji, Gradišću, Zali dotična sela, i povijesno gledajući, su zaslužila ovu titulu. Sva sela su žive aktivnosti, nisu samo nositelji titule najselo,*

*nego i u stvarnosti su bakljonoše naših zbivanja. Za predsjednikom svih Hrvatov u Ugarskoj, načelnik Petrovoga Sela Mikloš Kohut je otvorio jako bogatu prezentaciju i izrazio želju da svi pohodniki i posjetitelji najdu nešto lipoga i vridnoga na ovom „najdruženju“. Prvak Kukinja Ivo Grišnik nije izostavio priliku i veljek je tumačio pozivnicu svojega maloga mjesta da kljetu, 15. majuša, u Kukinju se nastavlja ov susret najsel. Kod stolov i štandov imali su se nazočni čemu čuditi. Dokle se je domaćin sa svojim starimi nošnjami i dokumentarnimi materijali, knjigami, prospekti predstavio, kod susjednoga stola tetu Anicu Dombai smo ispitkovali što su svega donesli iz Sumartona. Uz zastavu i narodnu nošnju vidili smo staru peglu, pisarnice, rubac, Sumartonske novine, stare kipice od negdašnjih didov, raspelo, zemljenu tepsiju u koj su mogli peći kolače i gibanicu. Donačelnik Sumartona Tibor Dombai usput je povidaio da su samo trimi došli ovput jer člani njegovoga KUD-a su morali na svadbu. Uz ostalo je rekao još: *Prvi put sam u Petrovom Selu, puno sam čuo o njemu u našim medijima, a poznajem ovdje i puno ljudi. Vidim da je selo gospodarski jako, da tu stanuju bogati i marljivi ljudi koji znaju čuvati svoju kulturu i tradicije. Ovo povezivanje među najselima bi se moralo već i prije inicirati, jer živimo u jednoj državi, a ne poznajemo se dovoljno.* Načelnik Martinaca Pavo Gujaš takaj je pohvalno govorio o našem selu i susretu najsel s tom primjedbom da, nažalost, ova četira sela poslije darovanja ove titule su i pozabljenana i od Hrvatske matice iseljenika i od Hrvatske državne samouprave. Do kukinjskoga stola cijelo vrime je bilo najteže se dorivati zavolj gužve pokidob su se tamo kušali i mjesni specijaliteti. Đuro Taradija je nukao kobasice, slanine, luka, paprike ravno iz bošnjačkoga sela. Uprav tako kako su se jila izašla sa stola, ni vino ter žgano njegovo ter Ive Grišnika nisu ostali prez pohvale. Predvečer na bini pod vedrim nebom je Hrvatsko kul-*

Predstavnici najsel u Petrovom Selu. Sliva Pavo Gujaš, načelnik Martinaca, Ivo Grišnik, prvak Kukinja, Tibor Dombai, donačelnik Sumartona, i Mikloš Kohut, petroviski poglavar

HKD Gradišće u gradišćanskoj koreografiji

turno društvo Gradišće s tamburaši, dičjom i odraščenom folklornom grupom otvorilo kulturni program, potom je podravskimi pjesmami zabavljao gledatelje Pjevački zbor Korjeni iz Martinaca, u pratnji kukinjskoga orkestra. Folkloriši baranjskoga naselja već su svojim prekrasnim nošnjami oči začarali, a u dodatku smo preskrajno uživali u kolažu hrvatskih narodnih pjesam i plesov iz toga kraja, čiji folklor rijetkokrat zajde do Gradišća. Iako se je za folklornim festivalom doslovno srušilo nebo, noćni koncerti s Vladom Kalemberom, novom formacijom Gibonni Cover Band Mirakul (o tom više u posebnom članku) i petroviskom Pinkicom do jutra su držali u ritmu, veselju mnoštvo ljudi.

-Timea Horvat-

Kod kukinjskoga stola je bila najveća gužva

Pjevački zbor Korjeni iz Martinaca

**Lokalna samouprava Serdahela
srdačno Vas poziva na proslavu
FESTIVALA GIBANICE
I DANA NASELJA**

koja će se održati 1. kolovoza, 2009. g.

PROGRAM

- 06.30 Natjecanje u ribolovu
- 08.00 Sveta misa, polaganje vijenca na spomenik palih boraca, polaganje vijenca na grob Sipana Blažetina
- 10.00 Otvaranje Festivala gibanica otvara; János Pataki predsjednik Međunarodnog saveza slastičara i Erzsébet Geberle parlamentarna zastupnica
- 12.00 Natjecanje u jedanaestercima i nogometu
Nogometna utakmica (za djecu i odrasle)
- 13.00 Početak natjecanja u kuhanju
- 13.00 Jahanje na poniju, milovanje životinja
- 15.00 Mali električni auti
- 15.30 Program mališana mjesnog dječjeg vrtića
Moderni plesovi učenika mjesne osnovne škole
- 16.00 Proglašenje rezultata natjecanja gibanica
- 17.00 Večera
- 17.00 Folklorni festival
KUD Goričan
KUD Novakovec
KUD Sumarton
Plesni ansamb „Kerka”
- 19.30 Proglašenje rezultata natjecanja u kuhanju
- 20.00 Ulična zabava – svira Zotya, Zsolti i Tomi
- 21.00 Vatromet

Cijeli dan: tobogan, vašar, slikanje lica i henna, lončarenje, prezentacija radova kovačnice, drvorezbarenja, slikanja, niza- nje perli, vrtuljak, Pop-corn, izrada figura od balona, kušanje gibanica, slatkiši itd.

PETROVO SELO – Djelatna zajednica hrvatskih komunalnih političarova u Gradišću (Austrija), na čelu s predsjednikom Leom Radakovićem, srdačno Vas poziva na predstavljanje knjige „Jožef Haydn i hrvatske narodne jačke – Josef Haydn und die kroatischen Volkslieder” 31. julija, u petak, početo od 19.30 uri u petrovski kulturni dom. Knjigu predstavljaju dr. Robert Hajszan, predsjednik Panonskoga instituta u Pinkovcu, i Mirko Berlaković, bivši direktor borištofske škole. Muzički okvir daju člani Hrvatskoga kulturnoga društva Gradišće. Po priredbi se poziva na bife.

PETNO-nedilja

**Hrvatsko i ugarsko folklorno otpodne, svitska
mužika Hétréta i Stipan Đurić uz Koprive**

Stipan Đurić u pratnji Koprive oduševio je domaćine

Završno otpodne festivala je bilo u cjelini posvećeno folkloru u izvedbi domaćega društva Gradišće, ženskoga zbora Ljubičice i pozvanih gostova iz Sambotela, ugarskoga muzičkoga sastava Boglya i gradske folklorne skupine Ungaresca. Zaman je bila još uvijek postavljena pozornica pod otvorenom, nevrime se je opet malo pozabavljalo s organizatori ki pak nisu imali hrabrosti riskirati da vani održu festival. Uz jur poznate domaće produkcije jačkarova, tančošev i tamburašova burni aplauz su dobili tančoši Ungaresce ki su predstavili bogate splete iz različitih krajeva Ugarske. Dokle je grupa Hétrét zašla na red, sunce je vani tuklo, pak zadnje dvije točke programa publika je konačno mogla pratiti na luftu. Hétrét kot muzička grupa iz Órséga, nedavno je osnovana i profesionalno ter zanimljivo spoju melodije različitih europskih naroda da na kraju pak te ispadnu u nekom novom formatu, negda u ludom, negda u

slatkom glazbenom pokusu. Malo koji Petrovišćan ne pozna Stipana Đurića, našega glumca iz pečuškoga Hrvatskoga kazališća, zato se kupa pri nas u velikoj popularnosti. Ovput je i on doprimio svoj dio k muzičkoj atrakciji ter je mješćane obradovao najprlje sa šlageri iz jako poznatih operetova, potom pak jur s publikom i tamburaši Koprive je izveo starogradske jačke, ku bi bili Petrovišćani kvizno poslušali sve do jutra. Glavni organizator festivala Andraš Handler je malo umorno, ali ovako sumirao jubilarni peti festival: – *Ljudi je bilo dost, naspram toga kako-vo je bilo vrime. Nije kvar da smo prvi dan napravili čisti hrvatski dan za naše goste i za naše Petrovišćane, to se je jako dobro ugoda- lo sa susretom najsel, a nedilju smo skupas- tavili program malo drugačkoga karaktera. Kad ne bi držali ovakovo nešto, ljudi bi iskali, istina je i to, kad negda pak napravimo neku priredbu, i mi mrmljamo kad ljudi ne dojdju u takovom broju na koliko smo prlje računali. Nažalost, to i u mojem poslu vidim da na kul- turu najmanje troši današnji svit i zbog finan- cijske krize, a i od tamnosti, kad si ljudi ne zamu truda da bar u ljeti jednoč dojdju na takovu manifestaciju. Ove dane smo imali goste iz različitih sel, dost čuda ljudi je došlo i iz Sambotela, zato sam siguran da će oni svi odnesti dalje dobar glas Petrovoga Sela.*

-Tiho-

Publika ku su pjesme Stipana Đurića pozvale na tanac

Sambotelska folklorna grupa Ungaresca je za svoj splet nagradjena burnim aplauzom

Petrovišćani o koncertu Vlada Kalembera

Prvi PETNO-večer je prez sumlje pokvarila gusta godina, ali gdo je htio, mogao je i nada-lje, sve do rane zore uživati u koncertu Vlada Kalembera ki je u svojoj solo-karijeri od 1987. ljeta izdao još i deset samostalnih glazbenih albumov. Hrvatski pjevač 4. julija, u subotu, je prvi put gostovao u Petrovom Selu, a i sam je mogao svidočiti da je njegov tabor obožavatelj i poslije toliko ljet živ, a nisu ni njegove evergrin-jačke izbrisane iz memori-je. O tom zgoditku smo ispitkovali Petrovišćane, što je za nje značilo da je nas pohodio idol našega hrvatskoga proljeća.

Jožef Timar: – Vlado Kalember je moja mladost, kad je još jačkar bio kod Srebrnih kril, mi smo na ti njegovi jačka odrasli, iz te smo živili. Mi smo sve te pjesme znali napamet i meni se vidi on kot izvodjač i dandan.

No mislim da sadašnja mladina ne zna jako gdo je on i med njimi nisu tako poznate jačke. Suprot toga mislim da su se svi dobro ćutili na Kalemberovoj noći. Ja nisam furd bio pred pozornicom, ali smo vani čekali s Andrašom ki je bio negda svirač u Rivi, kad će dojt jačka *Šesnaest godina*, *Ljiljana* i ovakove stare note. Srebrnu krilu mi još doma vik poslušamo kad sve stare ploče imamo od njih. Pred tridesetimi ljeti, kad smo prvi put išli na morje, onde su njegove ploče prodavali, njegove pjesme su bile na topu, mi smo si to odnud donesli domom i nam je ta grupa ostala iz Hrvatske. Kad bi bilo mogućnosti i koncertirao bi ovde negde u blizini, mi bi opet išli.

Andrea Dardai-Barilović: – Meni je koncert bio fenomenalan, on je čovjek na čije smo pjesme mi odrasli, jedna cijela generacija. Mislim da se svima doista svi-djelo tu u Petrovom Selu. Čovjek ne stari

apsolutno, izuzetan je bio. Pjevao je sve pjesme koje smo mi voljeli, pjevao je nekoliko novih pjesama, napravio je zaista veliku feštu. Svi su bili na nogama, i stariji i mlađi, a ja mislim da nama je to već bilo potrebno dugo vremena da netko takav dođe kod nas. Ja sam mislila da sam davno zaboravila te njegove pjesme, pa sad kad sam ga čula, sve je došlo ponovo na svoje mjesto, i svi smo pjevali naglas, čak više puta nije mogao ni sam pjevati, toliko ga je publika prevladavala u glasu. Malo je kiša pokvarila situaciju, bilo bi puno ljepše kad bismo mogli vani biti i čak sam sigurna da bi puno više ljudi došlo na tu feštu, ali što se toga tiče, naravno, svi smo uživali.

Petar Moricz: – Kad smo bili mali, svaki dan smo poslušali Srebrnu krilu kad je i naša mati to rado imala. I sad smo Vlada došli i uživo viditi. Mislim da mnogi ljudi ovde u Petrovom Selu još vik imaju doma

ploče od Srebrnih kril, upravo tako kot i mi. Na koncertu sam skroz bio i jačio sam, a ove njegove pjesme i zato zna ova publika jer ih Pinka-band i Pinkica isto tako sviraju. Kot član HKD-a Gradišće mislim da se nismo razočarali što smo njega pozvali, jer cijeli koncert je bio super. Po tom se moremo ufati da ćemo ga i drugi put viditi ovde da se ponovo skupa zabavljamo.

Zabilježila: *-Tiho-*

PETRIBA/BEČEHEL – U organizaciji Društva Horvata kre Mure će 1. i 2. kolovoza u Petribi i Bečehelu biti održan Hrvatski nogometni kup. Kvalifikacijske utakmice u skupinama „A” i „B” će biti u subotu na športskim igralištima Petribe i Bečehela, a razigravanje i završnica u nedjelju u Petribi. Na kupu će sudjelovati nogometne momčadi Bečehela, Fičehaza, Kerestura, Petribe, Sepetnika i Sumartona. Utakmice će trajati po 2 × 30 minuta. Dodijelit će se nagrade za najboljeg strijelca, najboljeg vratara, odličje „Gyula Zsigulics” za igrača s najboljom vještinom, najboljeg igrača i za najtalentiranijeg igrača. Pobjednik turnira je nositelj „Kupa Horvata kre Mure”.

MOHAČ – U organizaciji Šokačke čitaonice i ove se godine organizira već tradicionalno kuhanje graha u glinenim loncima. Poznata mohačka Grahijada sve više prenosi glas Mohača, i mohačkih Hrvata, tako da se i ove godine, 1. kolovoza, u grad na Dunavu očekuje velik broj prijatelja. Uz Čitaonicu, u organizaciju Grahijade djelatno se uključila i gradska samouprava koja je prepoznala hrvatski poticaj kao mogućnost turističke ponude grada Mohača. Tako Grahijada počinje u 14 sati paljenjem vatre, a tijekom popodneva i večeri u bogatome folklornom programu nastupat će KUD Baranja iz Pečuha. Bit će plesačnica, a navečer će na Šokačkom balu svirati Orkestar Badel.

HRVATSKI ŽIDAN – Od 28. julija do 2. augustuša je organiziran 16. Katoličanski tabor Peruške Marije u židanskoj lozi, koji na samom kraju večdnevnoga boravka u prirodi se završava 2. augustuša s dvojezičnom mašom, početo od 10 uri. Mašu celebriraju petrovski farnik u mirovini, zlatomašnik Ivan Šneller, i pokrovitelj tabora ter mjesni farnik Štefan Dumović. Od podneva je agape i razgovor s mladinom ka je bila u taboru. U 13.30 slijedi litanija i zbogomdavanje.

MARTINCI – KUD Martinci i Ženski pjevački zbor Korjeni ne miruju ovih ljetnih mjeseci. Pozivi za nastupe stižu sa svih strana, a svima nije ni moguće udovoljiti. Kako nam reče Kristina Gregeš Pandur, voditeljica spomenutoga zbora, spremaju se uskoro u Harkanj. Naime u tom će gradu imati nastup 31. srpnja u sklopu tradicionalnoga festivala pod nazivom Ispod Tenkesa; 2. kolovoza putuju na poziv KUD-a „Seljačka sloga” iz Gradine u Brezovicu na VII. smotru folkloru KUD-a Seljačka sloga Brezovica, a 23. kolovoza spremaju se u Viljevo na tamošnju smotru folkloru. Početak rujna, točnije 5. rujna, rezerviran je za nastup u Špišić Bukovici, gdje će na Županijskoj smotri folkloru nastupiti KUD „Martinci”.

SIGET – Za ovogodišnje rujanske manifestacije u Sigetu bit će tiskana izlaganja s lanskoga skupa održanog u čast 500. obljetnice rođenja sigetskog Leonide, kapetana tvrđave Nikole Šubića Zrinskog, u organizaciji Udruge ljubitelja sigetske tvrđe, na čelu s nedavno izabranim predsjednikom Zoltánom Vargom. Na skupu su izlagali i zagrebački profesor dr. Hrvoje Petrić „Nikola Zrinski kao hrvatski i slavonski ban (1542-1556) – s posebnim osvrtom na veze s ugarskim Prekodunavljem (Transdanubijom)”, te Đuro Franković „Ljubavi Nikole Zrinskog u hrvatskim, srpskim i muslimanskim pjesmama”, kao i drugi izlagači iz Mađarske. Dr. Gábor Tüskés predstavio je velik broj crteža i slika iz europskih zemalja o tomu našem zajedničkom velikanu hrvatske i mađarske povijesti, uostalom, kako je ustanovljeno, svega je jedna nastala još za života Nikole Šubića Zrinskog, te njezin prikaz u izdanju ove udruge bit će od iznimne vrijednosti. No rujanski program obiluje i u drugim manifestacijama, bit će predstavljena rock-opera o Zrinskom (probe su već otpočele), predano je novo poprsje kapetana Zrinskog, nastupi raznih folklornih udruga, održavanje viteških turnira, športsko natjecanje i predstavljanje izdanja narečene udruge.

(df)

Veljko Barbieri: *Én, Jupiter fia Dioklész / Ja Dioklo Jupitrov sin*

Barbierija. Prijevod ovoga romana od četiristotinjak stranica još je jedno uspješno približavanje hrvatske suvremene romanekne književnosti mađarskoj publici.

Prozaik i ništa manje poznati kulinarski stručnjak Veljko Barbieri objavljuje romane, pripovijetke i eseje, autor je kazališnih, radijskih i televizijskih djela, a najistaknutiji je hrvatski predstavnik gastroliterature. Njegov roman *Epitaf carskog gurmana* objavljen je u visokim nakladama na nekoliko jezika i ubraja se među najznačajnije romane suvremene hrvatske književnosti.

Kulinarski kanconijer uspješnica (bestseller) je hrvatske književnosti o hrani i dobitnik najuglednije svjetske nagrade za knjigu o gastronomiji u Švedskoj, a zbirka *134 male priče o hrani* na Sajmu knjiga u Barceloni proglašena je najboljom u svojoj konkurenciji. Kako reče Barbieri, ovaj drugi nadopunjeni roman o rimskom caru Dioklecijanu pisao je dvadeset godina. Dioklecijan je tipičan izdanak jednoga multikulturalnoga svijeta, a ovaj roman također obuhvaća svijet od Panonije do Rima, stoga je i njegovo pečuško predstavljanje pravi književni događaj.

Zanimalo me je pitanje vlasti i filozofija autoriteta, posljednjega rimskog cara s čijim samovoljnim odlaskom s prijestolja, što je neuobičajeno ako se ogledamo unatrag u povijest, završava i klasičan antički svijet čije tekovine ostaju još stoljećima, veli Barbieri. Povijesni je to i biografski roman, kronika o kojem su uz autora na pečuškom predstavljanju govorili prevoditelj Gábor Csordás, književni povjesničar i kritičar Stjepan Blažetin (István Blazsetin) i povjesničar Dinko Šokčević (Dénes Sokcsevits). Predstavljanju su nazočili i djelatnici Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, na čelu s generalnom konzulicom Ljiljanom Pancirov, te predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

Roman koji je hrvatska kritika i čitalačka publika iznimno dobro prihvatila ima neobičnu povijest. Pod naslovom *Dioklecijan* u izdanju Profila (Zagreb, 2006) imao je vrlo dobar prihvata i kod kritike i publike (dobitnik je Nagrade Matice hrvatske za književnost i umjetnost Augusta Šenoa za 2006. g.), ali je autor bio nezadovoljan posebice „nedostatkom književne fabulacije i razmjernu neujednačenosti između povijesnih činjenica pripovijedanja”, pa se potpuno neuobičajeno u hrvatskoj novijoj književnosti, upustio u pisanje zapravo novog-istog romana u kojem problematizira isto razdoblje i osobu.

Tako je dvije godine kasnije *Dioklecijan* postao *Ja Dioklo Jupitrov sin* (AGM, Zagreb, 2008) i svojom se tematskom, stilskom i dramaturškom organizacijom iznimno provokativne i zanimljive povijesne građe o

usponu i padu slavnoga rimskog cara Dioklecijana nametnuo u Hrvatskoj kao prvorazredan književni događaj.

Gábor Csordás naglasio je kako se nada da će ova složena i slojevita priča o jednom od najslavnijih i najmoćnijih rimskih careva kojeg su njegovi suvremenici smatrali božanstvom, ispričana u prvom licu, zaintrigirati i mađarske čitatelje upravo svojom ljudskom i svevremenom dimenzijom.

Spomenuo je i razloge koji su ga naveli na taj teški i neizvjesni posao, a to je u ovoj drugoj doradenoj inačici upravo književna „pitkost” vrlo obimnog teksta – Barbieri je, navodi Csordás, napisao zahtjevan povijesni roman takve romanekne strukture da ga s užitkom mogu čitati i oni potencijalni čitatelji koji o Dioklecijanu i njegovu trusnom razdoblju ništa ne znaju.

Barbieri je na pečuškom predstavljanju naglasio: „Dioklecijan se meni, kao rođenom Splitsaninu, nametnuo kao osoba koja je odredila Dalmaciju”, a u roman je, po vlastitom priznanju, unio „mnoštvo povijesnih i znanstvenih podataka, ali je umjesto moći i slave, snage i imperatorskih sposobnosti našao normalnog čovjeka sa strepnjama, strahovima i grizodušjem.”

bpb

Trenutak za pjesmu

Ivan Slamnig

Navek je nekak bilo

Živio sam u Primorskoj banovini
u Zetskoj i u NDH,
u DFJ, u SFRJ
a uvijek sam bio ja.

Kako god nas je rezalo
navék je nekak bilo
šljive su bile plave
jaje je bilo bilo.

Ljubili smo Bebu i Aniku,
pjevali pjesme stare,
slušali termodinamiku
i starom žicali pare.

I tako te proglašavam kraljicom
ilirskih lijevih zemalja
i desnih i komada Pulje
i Grčke, a sebe za kralja.

Ljevicom nosim tebe,
desnom mač, ko pravi dasa;
kročimo na ustoličenje
uz klicanje širokih masa.

Roman Veljka Barbierija *Ja Dioklo Jupitrov sin*, izdan u Zagrebu 2008. godine u izdanju AGM, ugledao je svjetlo dana potkraj lipnja u mađarskom prijevodu: *Én, Jupiter fia Dioklész*. Pothvat je to izdavačke kuće Jelenkor iz Pečuha i prevoditelja Gábora Csordása, ravnatelja Jelenkora, danas jednog od ponajboljih mađarskih prevoditelja i izdavača s hrvatskoga na mađarski.

Izdanje je svjetlo dana ugledalo pomoću sredstava iz programa Kulturni program Europske unije za razdoblje 2007–2013, iz programa Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010, te potporom Ministarstva obrazovanja i kulture Republike Mađarske. U nepuna tri mjeseca druga je to knjiga Izdavačke kuće Jelenkor koja na visokoj razini promiče hrvatsku književnost u Mađarskoj.

Naime isti je izdavač uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske izdao na mađarskom jeziku Antologiju suvremenoga hrvatskog pjesništva priređivača Miroslava Mićanovića, Utjeha kaosa, izašla u izdanju Zagrebačke slavističke škole 2006. godine. Trideset i tri hrvatska pjesnika, 330 pjesama na mađarski jezik presadili su vrsni prevoditelji: István Blazsetin, Gábor Csordás, Ottó Fenyvesi, Árpád Kollár, Roland Orcsik, Viktória Radics, Dénes Sokcsevits.

Izdavačka kuća Jelenkor već godinama svojim izdanjima poklanja dužnu pozornost književnostima susjednih naroda, tako i hrvatskoj književnosti. Ovim najnovijim izdavačkim pothvatom, kazuje Csordás, približava se još jedan hrvatski romanopisac, nakon Nedjeljka Fabrija, čija je tri romana prevela ova izdavačka kuća, i Miljenka Jergovića, malom, ali značajnom klubu zaljubljenika u hrvatsku književnost. Roman je i predstavljen mađarskoj čitateljskoj publici u Pečuhu 27. lipnja u prekrasnome mediteranskom ozračju novootvorenog vrta Tvrdave Barbakan u nazočnosti autora Veljka

Izložba

Hrvatske narodne nošnje u Podravini

U Dvorani Guzsalyas pečuškog Etnografskog muzeja 9. srpnja otvorena je izložba podravskih narodnih nošnji i starih fotografija, pod naslovom Hrvatske narodne nošnje u Podravini. Kustosica muzeja, Hrvatica Ruža Begovac veli kako muzej ima bogatu zbirku tkanina iz riznice narodne baštine podravskih Hrvata. Izložba je ostvarena u suorganizaciji Etnografskog muzeja Ravnateljstva muzeja Baranjske županije te Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoae, a uz potporu Nacionalnog fonda kulture. Izložba se može pogledati do 15. studenoga ove godine, te je preporučamo svim našim ustanovama, školama, civilnim društvima i pojedincima.

Hrvati koji i danas žive u osam sela uz rijeku Dravu, s mađarske strane mađarsko-hrvatske državne granice, čine jednu etničku skupinu koju nazivamo podravski Hrvati. Odlikuje ih katolička vjera, specifičan jezik, nacionalno zajedništvo i, ne u posljednjem redu, narodna nošnja kao njihova posebnost. Ovu nošnju kroza stoljeća izrađivali su sami, tek su određene komade kupovali gotove, obuću ili pokrivala za glavu. Zadatak podravskih žena uza svakodnevni posao u kući, oko nje i u polju bilo je sijanje i obrada lana i kudjelje, tkanje i vezenje, šivanje i ukrašavanje odjeće. Odjeća je odražavala društvenu poziciju unutar zajednice, spol, dob, raspoloženje. Razlikovala se dnevna od svečane odjeće. I muška i ženska odjeća izrađivala se od platna izrađenog kod kuće na tkalačkome stanu. Valjda je najvažniji element narodne nošenje bila upravo ženska košulja, arhaičnoga kroja, kratka do struka, tek pokriva grudi, ali može i kraća. Po predaji, podravske su Hrvatice visoko vezivale suknju zato što je kraj bio močvaran. Podravski Hrvati bili su zemljoradnici, ali su uzgajali i stoku, pogotovo su se bavili svinjogojstvom.

Bili su i dobri ribari te splavari. Živjeli su u susjedstvu velikih posjeda. Mnogi su se zbog teških uvjeta života početkom 20. stoljeća iselili u Sjedinjene Američke Države. Neki su se i vratili u rodni kraj te stečenim novcem kupovali zemlju. Kao što smo kazali, odlikuje ih vjernost katoličkoj vjeri i domovini te su dali i velik broj žrtava u Prvom i Drugom svjetskom ratu. Raspad seoskih zajednica i nestanak narodne kulture, nedostatak misa na hrvatskom jeziku, spajanje škola i njihovo ukinuće, modernizacija dovela je do toga da su podravski Hrvati do tekovina masovne kulture mogli doći tek jezikom većinskoga naroda, što je od 1960. godine do danas vodilo njihovu snažnom odnarođenju, asimilaciji.

bpb

KOZAR – U tome baranjskom naselju 1. i 2. kolovoza bit će priređeni Dani sela. Dvodnevna manifestacija svakom posjetitelju nudi sadržajan program, za djecu tobogan, slikanje lica, crtanje, nizanje biserja, izradba figura od balona, slatkiši, ples, uglazbljeni stihovi Andrása Nagya Bandóa i razna natjecanja, a za odrasle nogometne utakmice, streličarstvo, konjske trke, savjeti za zdrav život. U okviru programa u subotu s početkom u 15 sati i 30 minuta bit će narodnosni program u kojem će među inima, uz pratnju Orkestra Vizina, nastupiti KUD Tanac. Oni će ovom prigodom izvesti podravske, bunjevačke i santovačke plesove te Bošnjački kermez iz okolice Pečuha.

ZAGREB – U jubilarnom, 400. broju književnog lista za umjetnost, kulturu i znanost Vijenac, koji izdaje središnjica Matice hrvatske u Zagrebu, objavljen je izbor iz suvremenoga hrvatskog pjesništva u Vojvodini. Izbor otvara uvodni esej „Možda su ljepša nadanja” Tomislava Žigmanova, publicista i ravnatelja Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, koji je i autor izbora. S naslovom „Budi svoj”, izbor donosi pjesničke ostvaraje 18 autora iz Vojvodine: Fides Vidaković, Lazar Merković, Josip Temunović, Marko Vukov, Matija Molcer, Petko Vojnić Purčar, Jasna Melvinger, Branko Jegić, Vojislav Sekelj, Milovan Miković, Ilija Žarković, Lazar Franciškić, Marko Kljajić, Mirko Kopunović, Ante Vukov, Zvonko Sarić, Blaženka Rudić i Tomislav Žigmanov. Pjesme su pisane i na standardnome hrvatskom i na mjesnim hrvatskim govorima.

(Radio Subotica)

Folkloriši iz Kukinja beskrajno su se veselili legendarnomu pjevaču Srebrnih krila, Vladi Kalemberu u Petrovom Selu

NARDA – Ognjogasci u ovom južno-gradišćanskom selu su jur ljeta dugo u užem kontaktu s junaki ognja u Murskom Središću i Čembi, a minuli misec su gostovali u Erlaufu, Dolnjoj Austriji. Gospa Edeltraud Dorn, mjesna privatnica, podupira selo Nardu i mjesne ognjogasce. Ona je priskrbila da dojde do ovoga spravišća s ciljem uspostavljanja kontaktov. Na dvodnevnoj priredbi diozimalo je osamnaest nardanskih fajbgarov, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Julijana Bošić-Németh i načelnica Kristina Glavanić. Ognjogasci iz Erlaufa će još ovo ljeto pohoditi Nardu.

ZADAR – Kako donosi portal ezadar, 22. srpnja predsjednik Baranjske županije János Hargitai pozvao je župana Stipu Zrilića u Pečuh kako bi se detaljnije dogovorili o mogućoj budućoj suradnji. Naime župan Zadarske županije Stipe Zrilić sa suradnicima, u prvi službeni posjet primio je predsjednika Skupštine Baranjske županije i zastupnika Mađarskog parlamenta Jánosa Hargitai. Cilj je posjeta, koji je potaknuo župan Stipe Zrilić, uspostavljanje međuregionalne suradnje koja je, kako je istaknuo župan, jedan od prioriteta u razvojnim planovima Zadarske županije. Razgovor je bio usmjeren na moguću uspostavu međuregionalne suradnje na području kulture, turizma, znanosti, športa i gospodarstva. Župan Zrilić mađarsko je izaslanstvo upoznao s ustrojstvom regionalne samouprave, glavnim obilježjima Zadarske županije te turističkim mogućnostima ističući pritom da zadarsku regiju godišnje posjeti više od 50 tisuća mađarskih turista koji ostvaruju više od 300 tisuća noćenja. János Hargitai kazao je kako bi suradnja između dviju regija mogla biti lako ostvarena s obzirom na činjenicu da Zadarska i Baranjska županija imaju gotovo iste nadležnosti (zdravstvo, školstvo, kultura...). Istaknuo je kako je Pečuh, u kojem je sjedište Baranjske županije, drugi grad u Mađarskoj po broju muzeja i kulturnih ustanova te kako će upravo Pečuh 2010. godine biti europski grad kulture. Također reče da Baranjska županija već ima uspostavljenu suradnju s Osječko-baranjskom županijom i Gradom Osijekom te da će se zalagati da se autocesta koja se gradi između Budimpešte i Pečuha produži do Osijeka. S tim u vezi izrazio je želju za nastavkom izgradnje autoceste preko Bosne i Hercegovine do Ploča. Predsjednik Baranjske županije János Hargitai pozvao je župana Stipu Zrilića u Pečuh kako bi se detaljnije dogovorili o mogućoj budućoj suradnji.

Mazanice i ovaj put ukusne

Mazanica je siromašna gibanica koja je nekada u Pomurju bila slastica za cijelu obitelj. Tijesto nešto deblje od gibanice namazano je samo s mašću pa se tako namotalo, ili je bila namazana s vrhnjem, kosanom mašću. Poslije, već u boljim vremenima, pravile su se mazanice i od dizanog tijesta i punile s višnjama, sirom, vrhnjem, orasima ili grožđicama. Sve vrste mazanice gosti i domaćini mogli su kušati 11. srpnja na Danu mazanica u Mlinarcima.

U pripremanje mazanica bili su uključeni djeca, mladež, mlade domaćice kako bi postupno naučili kako se pravi to tradicionalno i dan-danas omiljeno jelo u pomurskim obiteljima.

Ove godine tradicionalno međunarodno ribolovno natjecanje nije se moglo održati zbog velikog vodostaja Mure, ribiči su ipak našli za sebe razonodu, ovaj put su iskušali svoje kuhačko umijeće. Osim njih bilo je još mnogo skupina pristiglih iz hrvatskih pomurskih naselja, pa se dvorište pretvorilo u veliku kuhinju. Raznovrsni gulaši i mazanice bili su pravi gastronomski doživljaj.

Naravno, uz gastronomske užitke bilo je i kulturnih i športskih doživljaja. U prijed-

nevnim satima za djecu su organizirana natjecanja, postavljen je vrtuljak, tobogan, a u poslijepodnevnom satima započeo je kulturni program na kojem su se prvo predstavili sudionici jezičnog tabora s narodnim pjesmama i zabavnom glazbom, pučkim i modernim plesovima.

Dragi gosti bili su članovi pjevačkoga zbora iz Petribe, koji su izveli milozvučne hrvatske pučke pjesme, a jednako tako i mladi tamburaški orkestar iz Kaniže. Najveći pljesak ipak je dobio mjesni ženski pjevački zbor koji to nije zaslužio samo zbog lijepog pjevanja, nego i zbog izvrsnih mazanica.

Beta

Svečanost na Trgu ruža

Čitajući obavijest u tjedniku Hrvata u Mađarskoj od 7. svibnja 2009. godine da će se 27. lipnja s početkom u 14 sati u Budimpešti na Trgu ruža održati prvi susret profesora i polaznika bivše Hrvatskosrpske/Srpskohrvatske gimnazije i Učiteljske škole, sjetio sam se riječi *nostalgija*. Što bi zapravo značila ta riječ? Naravno, za svakoga, u tom slučaju, od učitelja, nastavnika ili učenika ponešto drugo, ali da pogledamo jedno od tumačenja te riječi. „Riječ *nostalgija* vuče podrijetlo iz grčkog jezika. Nastala je od riječi *nostos* (povratak) i *algos* (bol). Znači: nostalgiju bismo mogli prevesti i kao bolni povratak. U rječnicima je najčešće opisuje kao čežnju za domom, zavičajem ili domovinom. Međutim takvo je objašnjenje nedovoljno, ono može pokriti tek dio dijapazona koji ovaj pojam pokriva.” Josip Mlakić, Glas koncila.

Kazujem to s razlogom jer je prvi susret nastavnika i polaznika navedenih ustanova protekao u evociranju nekadašnjih uspomena, od pozdravnih riječi, kako smo doznali od poticatelja susreta Mande Bilišić Jurković, uz pjesmu *Ima neka tajna veza* (Bijelo dugme), preko pozdravnih riječi ravnateljice SOŠIG-a Katice Spajić Rus i nekadašnjeg ravnatelja SHG/HSG Stipana Vujića, bivših učenika Andrije Rockova koji se obratio nazočnima i Tibora Embera kojega smo mogli čuti na pozornici u društvu Zorice Jurković i Milana Rusa, koji se trio kroz pjesme Tamása Cseha prisjetio dačkih vremena.

Odavanjem počasti minutom šutnje svima onima koji nisu već među nama, ali su boravili među tim zidinama, sjetio sam se svojih razrednih prijatelja od kojih, nažalost, već dvoje nisu među nama. Prošetao sam dvorištem, tražio ostale iz razreda koji su maturirali 1982. godine, sreo sam jednu kolegicu premda nas je bilo 25-ero. Možda je to i neka

poruka za budućnost ili slične susrete, ne znam. Malo mi je i to iznenadilo da uz mnoštvo pjesama o školi u izvedbi Marka Dekića, kako je došao na red Endre Ady, odnosno njegovi stihovi u prijevodu prve generacije maturanata Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže u Pečuhu „Poruka mojoj nekadašnjoj školi”. Poruke su apsolutno u redu, ali s malim trudom našlo bi se još stihova od „naših” poput pjesme Marka Dekića „Svojim surazrednicima učiteljske” koju smo također čuli.

U razgovoru sa sudionicima susreta koji je bio, kako organizatori najavljuju, apsolutno dragovoljan, s namjerom uza želju sudionika formiranja neke udruge, često su se napominjala stara vremena, đaćki izleti, nastupi zbora, imena profesora i tomu slično. Samo se nikako ne mogu pomiriti s onim često napomenutim „naša škola”, „naš učenik”,

odnosno da i mi razmišljamo tako o našoj školi kao i mi. Polako neću znati tko je čiji, odnosno što je moje, tvoje ili vaše.

Mali putokaz nam daje za to upravo knjiga dr. Marina Mandića „Naša gimnazija” tiskana 1996. koja, kako pokojni autor najavljuje u posveti: „Ovu knjigu posvećujem učenicima i nastavnicima «naše gimnazije» jer je ona dio njihova života, oni su pak njezine sastavnice.”

Ako međutim otvorimo zadnju stranicu te knjige, možemo vidjeti fotografiju s natpisom „Blizu Órs vezérova trga gradi se naša nova gimnazija”. S radošću javljam: Hrvatska gimnazija na spomenutoj lokaciji stoji od 1996. godine, u kojoj je proslavljena i 60. obljetnica hrvatskoga školstva u Mađarskoj.

Meni ne preostaje više ništa drugo nego da zahvalim na spomenici s fotografijom škole na Trgu ruža, odnosno na mogućnosti susreta uz kolo i čevape te prijateljski razgovor i dogovor, a ostalo sve prepustimo pravom značenju riječi *nostalgija* i možda uz pjesmu Nede Ukraden „Došlo doba...”.

Andrija Pavleковиć

XXI. državni Kolo-tabor

ŠELJIN – U tome gradu 31. srpnja i 1. kolovoza održava se tradicionalni XIII. Festival lubenica. Posljednjega srpanjskog kolovoza je i Dan grada Šeljina, sa svečanom sjednicom gradskoga vijeća. Festival svake godine privlači veliki broj posjetitelja, a Dan grada prilika je da se sretnu stari prijatelji. Tako će tom prilikom grad Šeljin posjetiti i izaslanstvo zbratimljenoga grada Grubišnoga Polja, čija se suradnja s gradom Šeljinom ostvaruje i ne-sebičnom pomoći šeljinske Hrvatske samouprave, na čelu s Đusom Dudašem. Dan 1. kolovoza obilježiti će niz programa kulturnog, športskog i inoga karaktera. Tada će u sklopu niza programa ondje nastupiti i KUD Zora iz Mohača s hrvatskim folklorom, te Tamburaški orkestar Józsefa Kovácsa Vršendanina.

PLAJGOR – Dvodnevna orijaška priredba čeka ne samo stanovnike spomenutoga sela nek i sve zainteresirane 8. i 9. augustuša. Mjesna i Hrvatska manjinska samouprava najprlje pozivaju na Dan sela s folklornim festivalom 8. augustuša, u subotu. U 15 uri se začme sveta maša u crikvi Sv. Martina, u 16 uri slijedi polaganje vijenca kod spomen-ploče Mate Meršića Miloradića. Otud se gane povorka do šatora na Šašiku, a u 16.30 uri festival otvara Jozo Solga, voditelj Ureda Hrvatske državne samouprave. U programu nastupaju pjevački zbor Sv. Cecilija iz Sambotela, KUD Rudar iz Glogovca (Hrvatska), pjevački zbor i tamburaši iz Narde, pjevački zbor Rozmarin i KUD Četarci iz Gornjega Četara, jačkarni zbor iz Bika, korus Slavuj iz Hrvatskih Šić i jačkari zbora Peruška Marija iz Hrvatskoga Židana. Od 18 uri je agape i druženje uz glazbu židanskoga muzičkoga sastava Mlada generacija. U nedilju svetačnost kod Bellovićeve kapele se začme svetom mašom u 10.30 uri na brigu Glavici. Za pišačenjem do šatora i svečanim objedom slijedi promocija pjesničke zbirke rodnoga Plajgorca, farnika u Nimškoj. Knjigu Antuna Slavića pod naslovom Plajgorski zvoni predstavlja dr. Nikola Benčić, a najnoviju Panonsku ljetnu knjigu će promovirati dr. Robert Hajszan, predsjednik PAIN-a.

NARDA – Po informaciji načelnice Kristine Glavanić, Hrvatska manjinska samouprava sela se je u aprilu uspješno naticala za materijalna sredstva za obnovu mjesnoga doma kulture. Ako sve dobro ide, do kraja ovoga miseca moraju doći pinezi od 2 170 000 Ft od Ureda premijera, a djela će početi na krovu i pri minjanju vrata. Nadalje je u planu da će nutarnje i vanjsko farbanje zgrade financirati seoska samouprava. Uza to je u bliskoj budućnosti predviđena i obnova zgrade liječničke ordinacije.

U organizaciji KUD-a Baranja, od 21. do 27. lipnja održan je tradicionalni XXI. državni Kolo-tabor. Tradicija započeta prije više od dva desetljeća uspješno se nastavlja iz godine u godinu, kazao nam je voditelj tabora i umjetnički voditelj KUD-a Baranja Đuro Jerant. Nakon dolaska sudionika započelo je jednodnevno stručno druženje koje je otvoreno prigodnom plesačnicom. Prvi radni dan obilježilo je učenje Šokačkih plesova iz Katolja koje je polaznicima tabora predao Đuro Jerant, a drugoga su dana uz pedagoga Andrása Mészárosu učili Bošnjačke plesove iz Kujinja. Za glazbenu podlogu brinuo se orkestar pod vodstvom primaša Tomislava Taradije. András Mészáros održao je i predavanje o narodnim običajima i glazbenoj baštini bošnjačkih Hrvata iz okolice Pečuha. Četvrti dan protekao je u znaku učenja pjesama i plesova bunjevačkih Hrvata u Mađarskoj koje je predavao Đuro Jerant, a petoga su dana polaznici tabora imali priliku učiti hrvatske plesove iz Lukovišća koje je podučavao Lénárd Traum. On je istoga dana

u večernjim satima polaznike učio hrvatskim narodnim pjesmama podravske Hrvata. Nije bilo odmora ni petoga dana druženja. Đuro Jerant podučavao je Malo i Veliko kolo i u prijedodnevnom zanimanjima koja su svakoga dana trajala od devet ujutro do podneva te poslijepodne od pet do sedam sati. Završnicu Kolo-tabora obilježila je velika zajednička plesačnica koja se protegla duboko u noć, te svečano zatvaranje tabora u subotu ujutro. Uz narečeno polaznicima je ostalo vremena za kupanje i sunčanje jer je Tabor održan i ove godine u Orfúu. Više od četrdeset polaznika pristiglo je u Tabor iz cijele Mađarske: iz Čavolja, Mišljena, Hrvatskih Šića, Kačmara, Baškuta, Pogana, Petrovoga Sela, Pečuha, Dušnoka, Mohača, Kujinja, Katolja, Salante, Santova, Gare.

Tabor je ostvaren potporom Hrvatske samouprave Baranjske županije, Kulturnoga nacionalnog fonda, Hrvatske državne samouprave te Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

HRVATSKI LJETNI TABOR

ZAGREB - VELI LOŠINJ 23-30. LIPNJA 2009.

MALA
STRANICAIzradila: Dijana Kovačić
iz Ficehaza

U okviru zajedničke suradnje tukuljske Osnovne škole „Sándor Weöres“ i zagrebačke Osnovne škole „Prečko“, i ove smo godine organizirali ljetni hrvatski tabor. Dok smo lani primili naše prijatelje u Mađarskoj, sada smo mi bili njihovi gosti u Hrvatskoj, u Zagrebu i Velom Lošinj. U taboru su sudjelovali učenici tukuljske i zagrebačke škole, naravno, prema strogom izboru. Učenici koji uče hrvatski i cijele su školske godine dobro učili i trudili se, za nagradu dobili su mogućnost sudjelovanja u taboru. Ukupno smo izabrali dvadeset i jednog učenika, od trećeg do sedmog razreda, a njihove su pratiteljice bile nastavnice Marija Prenner-Dobóczy, Ágnes Fellegi-Halász i nastavnik Edmond Bende.

Iz zagrebačke škole sudjelovalo je dvadeset učenika i profesorice Stela Sučić, doravnateljica, i Zinka Brekalo, nastavnica likovne umjetnosti.

Krenuli smo autobusom ujutro u osam sati, a poslije opraštanja od roditelja putovali smo autocestom prema Zagrebu. Stigli smo u Zagreb u jedan sat gdje su nas pred školom već čekali naši dragi prijatelji: ravnatelj Ante Pavičić, doravnateljica Stela Sučić, profesorica Zinka Brekalo i dr. Nakon pozdravnih riječi, da skupimo i malo energije, dobili smo jako fin ručak u školskoj blagovaonici. Hrvatska djeca su već jedva čekala kraj ručka kako bi saznala koje mađarsko dijete će kod njih prenoćiti. Naime prvu noć provedemo uvijek kod naših domaćina u Zagrebu, i sutradan krenemo na mjesto tabora, što se svake druge godine mijenja.

Naša su se djeca dobro snašla, koristili su se hrvatskim jezikom, odnosno morala su govoriti hrvatski. Svako je dijete prenoćilo

kod jedne zagrebačke obitelji, bili su upućeni na uporabu jezika. Drugi dan ujutro smo već i mi profesori bili znatizeljni kako je prošla prva noć, ali svako dijete nam je zadovoljno i veselo pričalo o prvim dojmovima i dobrim doživljajima.

Nakon nekoliko minuta stigao je naš autobus koji nas je odvezao na otok Lošinj. Na putu prema Lošinj padala je kiša i bili smo pomalo tužni zbog nevremena, ali čim smo prešli na otok Krk, kiša je nestala i sijalo je sunce, od onog trenutka pa sve do kraja tabora.

Naš smještaj se nalazio u Velom Lošinj, u Hostel „Zlatokrila“, blizu središta grada i plaže. Djeca su bila oduševljena, pogotovo kad su vidjeli divno Jadransko more i grad Veli Lošinj koji ima jako ugodnu atmosferu sa svojim kafićima, morem i dobrim ljudima.

Za dobru zabavu svaku večer bili su odgovorni animatori koji su organizirali razne aktivnosti za djecu, npr. karaoke, natjecanja, likovno stvaralaštvo i dr. U našoj međunarodnoj skupini imali smo i dvije pjevačice, odnosno učenice: Kata Nagy, 3. r. (Tukulja), i Sara Sučić, 4. r. (Zagreb). One su otpjevale jako lijepe pjesme na karaoke večeri i imale velik uspjeh.

Međuvremeno posjetili su nas i naši ravnatelji, Miklós Giczi s njegovom ženom iz Tukulje, i Ante Pavičić iz Zagreba. Tako su imali priliku razgovarati o aktualnim pitanjima, o dobroj suradnji koja već 11 godina neprekidno traje. Svojim su očima vidjeli svoje učenike kako oni međusobno komuniciraju na hrvatskom jeziku i tako preko njih su vidjeli i naš cjelogodišnji rad u školi.

Dan 30. lipnja, nažalost, stigao je zadnji dan tabora, zbog čega su svi bili jako tužni. Predali smo sobe, svatko je nosio svoje

kovčege na autobus, i odmah smo krenuli u Zagreb. U OŠ „Prečko“ dobili smo još jedan ukusan ručak i lanč-pakete za put do Tukulje. Opraštali smo se od naših dragih prijatelja i vratili smo se u Tukulju s tugom, ali s lijepim doživljajima.

Jedva čekamo početak školske godine, naime u listopadu ćemo naše drage prijatelje posjetiti s našim športašima u Zagrebu, gdje će se u okviru „Dana škole“ održati i međunarodni športski susret.

Takvi susreti daju izvrsnu priliku za vježbanje hrvatskoga jezika u živoj jezičnoj sredini, daje i odgovor učenicima na pitanje: Ima li smisla učiti hrvatski.

U današnje vrijeme gdje postoji pojam „globalizacija“, svaki govori engleski i njemački, tzv. mali jezici kao i hrvatski vrijede uvijek više, a da ne zaboravimo jednu važnu činjenicu: za neko vrijeme i Hrvatska postaje članom Europske Unije, a onda i hrvatski će biti jedan od njezinih službenih jezika.

Nakraju zahvaljujemo tukuljskoj Hrvatskoj manjinskoj samoupravi i Osnovnoj školi „Sándor Weöres“ za novčane potpore i da se mogao ostvariti već 11. hrvatski tabor.

Edmond Bende

Zagonetke

Gle!

*Gle na nebu poslije kiše,
šareno nam nešto piše.
A kakve su sad to tajne
reći će nam pruge sjajne.*

Očigledna korist

*Dva prozora, dva okvira
svatko sebi oblik bira.
Mnoge oči bolje služe
ako se s nama družu.*

Cijeli dan

*Dok se skrivam u papiru,
puštate me vi na miru.
Kad izađem jednom van,
žvačete me cijeli dan.*

Vladimir Halovanić

Temeljni kamen u Keresturu

Na dvorištu keresturske Osnovne škole «Nikole Zrinskog» 14. srpnja postavljen je temeljni kamen buduće športske dvorane. Radi se o ulaganju od 500-ak milijuna forinti, koje obuhvaća izgradnju dvorane veličine 990 četvornih metara, o obnovi škole, doma kulture i dječjeg vrtića. Školska dvorana treba biti završena do rujna ove godine, a završetak svih radova planira se do kolovoza 2010. g.

Djeca očekuju športsku dvoranu

Za mještane i djecu velik je događaj bio postavljanje temeljnog kamena nove športske dvorane, naime mještani već dvadeset godina čekaju taj trenutak. Prvi su planovi zgotovljeni već 1989. g. kada je novi dio škole dograđen. Godine 2002. opet je bilo pokušaja s jednim novim planom, športskom dvoranom koja bi spojila dom kulture sa školskom zgradom i bila bi namijenjena za različite svrhe ove zajednice. Samouprava se javila na tzv. PPP program, ali tom programu nije odgovarao spomenuti plan, naime tu se radilo o pretfinanciranju i selo bi dobilo dvoranu u najam na deset godina i tek nakon toga bi postala njegovim vlasništvom, no troškovi najamnine bili su visoki, pa je samouprava odlučila da se u taj program naselje ne uključuje.

Sljedeći je pokušaj bio 2006. g. kada je predan namjenski natječaj, ali baš te godine

nije bilo potpore za takav natječaj. Konačno 2007.g. samouprava je predala natječaj za Zapadni zadunavski operativni program u tematici osuvremenjivanje obrazovanja u naselju – koji je uspio. Možda je selo imalo i sreću što se izgradnja dvorane toliko odugovlačila, naime u tom natječaju osim gradnje športske dvorane obnovit će se i škola, dom kulture i dječji vrtić.

Posrijedi je ulaganje od 500-ak milijuna forinti, u okviru čega će se obnoviti građevna stolarija škole, zgradu će izolirati i bit će dostupna ljudima s invaliditetom, na dječji vrtić će se postaviti kosi krov, dom kulture će biti potpuno obnovljen te između njega i škole izgradit će se športska dvorana koja će biti povezana i s oba zdanja.

Na svečanom postavljanju temeljnog kamena, što su ga postavili István Göndör, parlamentarni zastupnik, dr. prof. Karlo Ga-

Postavljanje kamen temeljca

danji, počasni građanin Kerestura, te Lajoš Pavlic, načelnik Kerestura i predstavnik građevinarskog poduzeća, učenici osnovne škole i članovi ženskoga pjevačkog zbora prikazali su prigodan program. Parlamentarni zastupnik održao je svečani govor u kojem je pohvalio čelništvo naselja koje se ustrajno borilo za športsku dvoranu.

Načelnik je izvijestio žitelje naselja da je za izgradnju nužna i požrtvovnost, naime samouprava trebat će podići 99 milijuna forinti zajma i zbog toga svaka forinta mora biti na mjestu. Javna nabava za izgradnju već je bila raspisana, za izvođača radova je izabran Szabó-invest d. o. o. iz Zalakarosa.

Športska će dvorana imati teren 20 × 40 metara, koja će veličina omogućiti izradbu raznih športskih terena, te će imati tribinu sa sto mjesta. Prema predviđanjima obnova škole završit će se do početka rujna, a sveukupni radovi bit će završeni do kolovoza 2010. godine.

Djeca i nastavnici čekaju športsku dvoranu, naime u školi ima niz aktivnosti za koje je potrebna velika dvorana: rade kružoci nogometa, stolnog tenisa, modernog i narodnog plesa, a često ima i većih priredaba.

Beta

Narodnosni susret mladeži srednje Europe

Narodnosni susret mladeži srednje Europe bit će održan od 18. do 20. rujna u Dječjem i omladinskom taboru u Zánki. U petak je od 12 do 18 sati raspored smještaja, od 18 i 30 večera, nakon nje svečano otvorenje manifestacije, a od 21 sati koncert Miroslava Škora, poslije koncerta je plesačnica koju sviraju Stara škola i Orkestar Vizin. Sutradan, u subotu, od 11 sati su predavanja, objed u 13 sati, a od 15 sati natjecanja regija u športu, znanju, raznim vještinama i mali nogomet te gastronomska predstavljanja (Petrovo Selo: lovački perkelt; Mohač: grah u glinenom loncu; Serdahel: štrukle; Baja: riblja juha; Udruga hrvatskih vinogradara u Mađarskoj: kušanje vina). Nakon večere od 20 i 30 koncerti. Za posljednji dan Susreta od 10 i 30 je sveta misa na hrvatskom jeziku, koju predvodi Štefan Dumović. Zatim je završna svečanost s nastupom folklornih skupina. Od 13 sati objed i odlazak kućama. Cijena sudjelovanja na Susretu je 50 € po osobi, prijevoz trebate sami osigurati. Želite li sudjelovati na Susretu, za detaljnije informacije se obratite: OTTO TOURS Nemzetközi Utazási Iroda (Budapest XI, Kemenes u. 6), info@otto-tours.com, ili 06/30-864-1774.

Potkraj prošloga tjedna, 25-26. srpnja, u Santovu su ustrojene već tradicionalni Dani sela. Prijepodne je na športskom igralištu održan malonogometni turnir za Kup Santova, te razni drugi zabavni sadržaji za djecu i odrasle, a u četiri velika kotla graha se kuhalo za više od 400 osoba. U ranim popodnevnom satima na središnjemu seoskom trgu priredena je i svečana predaja novoasfaltiranog, dijelom i popločenoga trga, te Petőfieve ulice u vrijednosti od 60 milijuna forinta. Okupljenima se prvo obratio načelnik sela József Feigl, koji je prije svega pozdravio uzvanike i okupljene goste, te zahvalio na dodijeljenoj potpori, a izvođačima na dobro izvedenim radovima. Župnik Imre Polyák na mađarskom i hrvatskom jeziku posvetio je i blagoslovio glavni trg te i susjednu obnovljenu ulicu, a zatim se okupljenima obratio i

predsjednik Skupštine Bačko-kiškunske županije. Gábor Bányai tom je prigodom podsjetio na doprinos Santovaca u razvoju županije, pri čemu je više puta spomenuo i hrvatsku zajednicu, odnosno santovačku hrvatsku školu koju Županija i danas materijalno podupire. Nakon toga svečano je prezeo vrpcu. Uslijedio je prigodni kulturni program, koji je nastavljen pučkom veselicom i plesnom zabavom, a kao i svake godine, uljepšan lijepim vatrometom. Sutradan je na mjesnome športskom igralištu održano i već tradicionalno natjecanje dvoprega za Kup Bačke i Santova, koji je ujedno i memorijalni turnir Joze Kovačeva, nekadašnjeg uspješnog dvopregaša. Nažalost, domaći natjecatelji nisu imali sreće doći do prva tri mjesta, ali su bili uspješniji u drugim kategorijama.

S.B.

MARTINCI – Na Dan pedagoga nastavnički zbor te djelatnici martinačkog vrtića i osnovne škole bili su na izletu u Sambotelu i Kisegu. U Sambotelu su pogledali crkvu Svetog Martina.

Obradovali su im se tamošnji svećenici jer je njihovo selo dio svetog puta.

Naime Vijeće Europe 2005. godine cestu koja od Sambotela vodi do Toursa proglasilo je Europskom kulturnom cestom, i to poradi predstavljanja života, odnosno istaknutih spomenika najpopularnijeg europskog sveca Sv. Martina. Putem kući razgledali su i šarvasku utvrdu.

SANTOVO – Kulturna udruga „Veseli Santovčani”, pod vodstvom Evice Čatić-Kozić, nedavno (od 9. do 12. srpnja) gostovalo je kod prijateljskog KUD-a „Čajka” u Tetovu, u Makedoniji. Do suradnje s tim KUD-om došlo je već lani kada su Tetovljani bili ugošćeni u Santovu. Ovo je sad bilo uzvratno putovanje „Veselih Santovčana”. Santovci su se na sadašnjim nastupima u Tetovu i Vratnici predstavili s mađarskim, hrvatskim, srpskim i makedonskim koreografijama. Na ovom putu ih je pratio Orkestar Vizin koji se također predstavio s baranjskim i podravskim melodijama, a duet Csilla Péczka i Vesna Velin pjevao je santovačke hrvatske pjesme. Samo putovanje bilo je dugačko i zamorno, ali gostoprimstvo domaćina, te sve viđeno i doživljeno raspršili su muke putovanja s naših lica. Teško bi bilo nabrojiti sve doživljaje koje smo stekli tijekom tih nekoliko dana: posjet Skopju, smještaj u manastiru Lešok podno Šar-planine, nastup u Tetovu, izlet na Ohridsko jezero, nastup u Vratnici itd., ali smo uvjereni da će svima nama ovo gostovanje ostati u sjećanju. U ime Orkestra Vizin i nas djevojaka zahvaljujemo „Veselim Santovčanima” na mogućnosti sudjelovanja na tom putovanju i na tim nastupima. (V. Velin)

KAŠAD – U organizaciji Hrvatske samouprave sela Kašada priprema se hodočasni put u Santovo. Kašadski vjernici koncem kolovoza žele posjetiti i u molitvi biti kod kipa Majke Božje postavljene u Santovu lani. Kako nam reče predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Zorica Gavalier, i ove godine u organizaciji Hrvatske samouprave planiraju ponoviti lanjski poticaj, tj. priredbu pod nazivom Riba u kotlu. Kako saznajemo, program bi se održao 12. rujna u kašadskom restoranu Horvat, a kuhali bi domaćini Kašadci i svi oni koji su željni sudjelovati druženju. Kuhat će i prijatelji iz Hrvatske, doduše ne ribu nego čobanac, a Kukinčani su obećali kako će kuhati ribu. Za dobro raspoloženje pobrinut će se i dežurni svirci kukinjskoga KUD-a Ladislava Matušeka.

MARTINCI – Tradicionalna martinačka bučura (crkveni god) na blagdan Svetoga Stjepana kralja prilika je za druženje i zabavu. Intimno je to druženje rođaka i bliskih prijatelja. Dan je obilježen svetom misom, te programom na otvorenom s nizom sadržaja. Tako će biti i ove godine 20. kolovoza, a za predstavljanje hrvatskoga folkloru pobrinut će se KUD Martinci, Ženski pjevački zbor Korjeni te Orkestar Podravka. Nežadugo zatim mjesna samouprava, na čelu s Pavom Gujašem, 12. rujna priređuje tradicionalni godišnji Dan sela, također s nizom zabavnih sadržaja.

Shodišće vojakov, carinarov i ognjogasev

U ljetnoj sezoni po drugi put su se našli vjernici na tradicionalnom shodišću kod Peruške Marije u židanskoj lozi. I ovo ljeto, 5. julija, u nedilju, je došlo mnogo ljudi na ov svetačni sastanak vojakov, carinarov i ognjogasev. Sveta maša je bila posvećena svim onim ki su bili neka- da organizatori ovoga shodišća, ali, nažalost, već nisu med nami. Glavni celeb- rant je bio dr. Jive Šmatović, kanonik iz Jure, ki je u svojoj prođiki istaknuo važnost i djelatnost Svete Elizabete, koj su u okviru maše posvetili pilj. Štatuu su dali načinjiti socijalni domi u Željeznoj županiji. Sveta Elizabeta je zaštitnica karitativnoga djela i podupiračica siroma- hov. Po posvećenju je blagoslovljeno vino i žgano. Po aldovu svete maše predsjedni- ki svih društav su uputili riči zahvale za sve trude i djela za ovu priredbu. Potom je slijedila agapa i skupna litanija. Nastupili su jačkari našega prijateljskoga društva BEOSZ iz Sambotela, ki su s njevimi jačkami oduševili sudionike. Po završet- ku gosti su prošli još na židanski farof na prijateljsko druženje, a odnud svi oni ki su bili zainteresirani mogli su pojti pogle- dati Vjerski muzej Hrvatov u Prisiki.

-Zita Horvat-
Foto: Petar Horvat

Pred kratkim posvećena štatu-
a Sv. Elizabete

U 14. Kampu ognjogasne mladeži Hrvatske ognjogasne zajednice u Fažani

Zahvaljujući DVD-u Šenkovec, tri Petrovišćanke na osposobljavanju

Petrovišćanke
s ognjogasci iz
Šenkovca,
Jasnom i Željkom
Horvatom

Anastazija, Viktorija, Anita uživale su u
svakom trenutku boravka u staroj domovini

Dobrovoljno ognjogasno društvo Petrovoga Sela od lani njeguje stručno-prijateljske kontakte s DVD-om u Šenkovcu. Člani hrvatskoga društva od početka podupiru djelovanje Gradišćancev i jur prošlo ljeto su im ponudili da sudjeluju na ljetnom ognjogasnom taboru u Istri. Pod peljanjem bivšega mjesnoga komandanta Janoša Škrapića i njegovoga sina Zoltana, u ulogi vozača, 13. julija, u pondiljak, krenula je grupa najavljenikov u Šenkovec. Anita Garamvölgyi, Viktorija Garger ter Anastazija Temmel pred dvimi ljeti su se javile u žensku grupu ognjogasev u Petrovom Selu i s oduševljenjem su čekale ovo putovanje u 14. Kamp ognjogasne mladeži Hrvatske ognjogasne zajednice u Fažani. U Šenkovcu su ih dočekali člani DVD-a Šenkovec: Jasna Horvat, ka je i peljala sljedeće dane šenkov-

ljansku brigadu, ter Željko Horvat. Nije bilo puno vrimenta, kolona se je napatila prema Fažani. U ovom taboru 5. smjene je tajedan dan dugo ljetovalo već od 150 sudionikov iz osam hrvatskih županij, a med njimi jedino naše divojke su dospile iz inozemstva. Smješćaj je bio ugodan, kot i jilo, kako su nam povidale mlade ognjogasice iz Petrovoga Sela. Cijeli dan su imale programe, a najveć im je bilo milo kupati se u Jadranskom morju. Uz športske programe, sudjelovale su u različiti šalni naticanji, na stručni predavanji i ognjogasni vježba. Česte su bile večernje šetnje uz morje, a cjelodnevni izlet na Brijuni takaj je bio jako zanimljiv. Viktorija, Anastazija i Anita s doživljaji su se vratile domom i ovim putem zahvaljuju predsjedniku DVD-a Šenkovec Boži Djenadiji, voditeljici grupe Jasni Horvat ter cijelomu Dobrovoljnomu ognjogasnomu društvu Šenkovca da su im besplatno osigurali ovu mogućnost zvanarednoga ljetovanja. Zapovjednik 5. smjene Andreas Lisjak iz Medjimurske županije, pri zbogmdavanju je darovao divičicam „Priručnik za osposobljavanje vatrogasne mladeži” iz kojega će se Petrovišćanke moći detaljnije pripremiti jer, kako su rekly, ufaju se da će i kljetu biti pozvane u kamp, kade su stekle jedino pozitivna iskustva ter doživotne lipse spominke.

-Tiho-